

دستورالعمل صدور پروانه انتشار بازی‌های رایانه‌ای

مقدمه:

به استناد قانون اهداف و وظایف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مصوب سال ۱۳۶۵ مجلس شورای اسلامی و اساسنامه بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای، مصوب سال ۱۳۸۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی با اصلاحات بعدی و مصوبات جلسات ۶۶۵ و ۶۶۶ مورخ ۱۳۹۵/۴/۲۲ و ۱۳۹۵/۵/۵ شورای فرهنگ عمومی، دستورالعمل صدور پروانه انتشار بازی‌های رایانه‌ای به شرح زیر برای اجرا ابلاغ می‌شود:

۱. **تعاریف:** عبارات اختصاری این دستورالعمل در معانی مشروح زیر به کار می‌روند:

۱-۱- پروانه انتشار: سندی است که به موجب آن اجازه انتشار یک بازی رایانه‌ای به گونه یا گونه‌های مشخص به اشخاص حقیقی یا حقوقی واجد شرایط اعطا می‌شود.

۱-۲- نشر و عرضه تجاری: کلیه فعالیت‌های نشر و عرضه بازی‌های رایانه‌ای با پرداخت ریالی اعم از دریافت مستقیم یا غیرمستقیم وجه از قبیل: پرداخت شتابی، سرویس ارزش افزوده، کیف پول مجازی، تبلیغات، حق اشتراک و غیره.

۱-۳- نظام ارزیابی و رده بندی سنی بازی‌های رایانه‌ای: نظامی است که سازوکار ارزیابی و اعطای رده مشخص به یک بازی رایانه‌ای را بر اساس مخاطرات فرهنگی، روحی و روانی آن برای گروه‌های مختلف سنی تعیین می‌کند.

۱-۴- ارزیابی و رده بندی سنی: رده‌ای است که اعطای آن به یک بازی رایانه‌ای نشان دهنده مناسب بودن بازی رایانه‌ای مزبور برای استفاده گروه سنی مشخص از نظر مخاطرات فرهنگی، روحی و روانی برای کاربران، بر اساس نظام ارزیابی و رده بندی سنی بازی‌های رایانه‌ای است. صدور پروانه انتشار برای انواع بازی‌های رایانه‌ای منوط به ارزیابی و تخصیص رده بندی سنی است.

۱-۵- شورای رده بندی: شورایی که به شرح مواد این دستورالعمل به منظور ارزیابی و رده بندی سنی بازی‌های رایانه‌ای در بنیاد تشکیل می‌شود. شورای رده بندی در مورد تخصیص رده سنی به بازی‌های رایانه‌ای براساس نظام ارزیابی و رده بندی سنی بازی‌های رایانه‌ای مصوب جلسات ۶۶۵ و ۶۶۶ مورخ ۱۳۹۵/۴/۲۲ و ۱۳۹۵/۵/۵ شورای فرهنگ عمومی و دستورالعمل مربوط اتخاذ تصمیم می‌کند.

۱-۶- بازی رایانه‌ای: برنامه رایانه‌ای که کارکرد آن مبتنی بر جدایی حاصل از قابلیت عکس‌العمل نظام‌مند دیداری، شنیداری یا حرکتی به رفتار یک یا چند انسان است؛ اعم از آن که برای هر منظور، از قبیل تفریح، سرگرمی و آموزش تولید شده یا مورد استفاده قرار گیرد. انواع بازی‌های پیشانه‌ای، بازی‌های دستگاه‌های همراه و بازی‌های ویدئویی نیز از اقسام بازی رایانه‌ای محسوب می‌شوند.

۱-۷- بازی موبایل: بازی رایانه‌ای قابل اجرا در تلفن‌ها، رایانک‌ها و دستگاه‌های همراه هوشمند دستی.

۱-۸- بازی ایرانی: بازی رایانه‌ای که تولید یا پدید آوردن آن از ابتدا توسط شخص ایرانی صورت پذیرفته باشد؛ صرف نظر از اینکه ممکن است بخشی یا تمام آن در داخل یا خارج از ایران توسط متخصصین مختلف ایرانی یا خارجی پدید آورده شده باشد، به نحوی که نهایتاً حقوق بازی متعلق به تولیدکننده ایرانی بوده و قبلاً نیز در هیچ کشور دیگری در دنیا منتشر نشده باشد، ایرانی محسوب می‌شود؛ در غیر این صورت بازی رایانه‌ای، خارجی است.

۱-۹- پدیدآورنده: شخص یا اشخاص حقیقی که به تنهایی یا با مشارکت دیگر پدیدآورندگان، با استفاده از دانش، هنر یا مهارت خود بازی رایانه‌ای جدیدی ایجاد کرده‌اند.

۱-۱۰- تولید بازی رایانه‌ای: به کارگیری پدیدآورنده یا پدیدآورندگان همراه با تأمین امکانات لازم برای ایجاد بازی رایانه‌ای جدید یا توسعه، ارتقاء یا ویرایش بازی رایانه‌ای که قبلاً ایجاد شده است.

۱-۱۱- مجوز نشر بازی‌های رایانه‌ای: سندی است که به موجب آن به اشخاص حقوقی وفق دستورالعمل صدور مجوز فعالیت نشر بازی‌های رایانه‌ای اجازه فعالیت در زمینه نشر بازی‌های رایانه‌ای توسط بنیاد اعطا می‌شود.

- ۱-۱۲- کارخواه بازی! بخشی از بازی برخط است که بر روی دستگاه مورد استفاده کاربر ذخیره می‌شود.
- ۱-۱۳- کارساز بازی! برنامه رایانه‌ای است که ارتباط آن با پویشگر دستگاه مورد استفاده یا کارخواه بازی ذخیره شده بر روی دستگاه مزبور، در بستر شبکه، اجرای بازی برخط را ممکن می‌کند.
- ۱-۱۴- بازی بر بستر شبکه(برخط): بازی رایانه‌ای است که اجرای آن بدون اتصال دستگاه مورد استفاده به کارساز مربوط در بستر شبکه ممکن نیست؛ اعم از:
- الف- بازی‌های رایانه‌ای که فقط شامل برنامه رایانه‌ای کارساز هستند و با استفاده از اتصال پویشگر دستگاه مورد استفاده کاربران، به کارساز مذکور اجرا می‌شوند.
- ب- بازی‌های رایانه‌ای که شامل برنامه رایانه‌ای کارساز- کارخواه هستند و اجرای آن‌ها علاوه بر اتصال دستگاه مورد استفاده کاربر به کارساز، نیاز به ذخیره کارخواه بر روی دستگاه مذکور نیز دارد.
- ۱-۱۵- امکانات برخط بازی رایانه‌ای: امکاناتی که از طریق رابط کاربری بازی رایانه‌ای و فقط در صورت ارتباط دستگاه مورد استفاده با کارساز مربوط در بستر شبکه، قابل استفاده برای کاربران است. از قبیل قابلیت‌ها یا ابزارهای جدید که به رایگان یا در مقابل اخذ وجه مستقیم یا غیر مستقیم به بازی رایانه‌ای اضافه می‌شود یا فراهم شدن امکان رقابت یا هر شکل تعامل کاربران بازی رایانه‌ای با یکدیگر؛
- ۱-۱۶- کارساز امکانات برخط بازی رایانه‌ای: برنامه رایانه‌ای است که استفاده از امکانات برخط بازی رایانه‌ای، منوط به ارتباط بازی رایانه‌ای با آن، در بستر شبکه است.
- ۱-۱۷- پیشانه: دستگاهی است که استفاده اصلی آن، با بازی رایانه‌ای است؛ اعم از آن که بازی رایانه‌ای نیز در همان دستگاه اجرا شود یا پیشانه به دستگاه دیگری متصل شود که بازی رایانه‌ای در آن اجرا می‌شود.
- ۱-۱۸- دستگاه پیشانه‌ای اتاقکی: دستگاهی است که امکان تعامل یک یا چند انسان با یک یا چند بازی رایانه‌ای درون خود را صرفاً از طریق پیشانه دارای اتاقک، جایگاه یا ابزار اتصال برای کاربر فراهم می‌کند؛ مانند دستگاه‌ها و پیشانه‌های نصب شده در شهربازی‌ها و پارک‌ها.
- ۱-۱۹- سامانه: منظور "سامانه ملی بازی‌های رایانه‌ای" به نشانی "portal.ircg.ir" است.
- ۱-۲۰- عرضه کننده: دارنده مجوز عرضه از بخش مربوط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.
- ۱-۲۱- ناشر: دارنده مجوز نشر از بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای.
- ۱-۲۲- نسخه قابل اجرای بازی رایانه‌ای: نسخه‌های حامل دیجیتال بازی یا پیشانه حاوی بازی یا کارخواه بازی و یا کارساز بازی رایانه‌ای یا امکانات برخط آن‌ها که با در اختیار داشتن آن امکان استفاده و اجرای بازی رایانه‌ای ممکن شود.
- ۱-۲۳- بنیاد: بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای.

۲. شرایط لازم:

- ۲-۱- پدیدآورندگان یا تولیدکنندگان ایرانی در خصوص آثار تولیدی خود و ناشران بازی‌های رایانه‌ای با رعایت قوانین کشور راجع به رعایت حقوق صاحبان بازی‌های رایانه‌ای و همچنین اشخاص حقیقی و حقوقی در بازی‌های رایانه‌ای پیشانه‌ای اتاقکی می‌توانند با توجه به شرایط، مدارک و فرایندهای تعریف شده در مواد آتی این دستورالعمل و پس از ارزیابی و تخصیص رده بندی سنی، پروانه انتشار دریافت کنند.

۳. مدارک لازم:

- ۳-۱- برای پروانه انتشار بازی رایانه‌ای ایرانی:

۱-۱-۳- مدارک مالکیت ناشر و یا حسب مورد مدارک فعالیت تولید یا کارت ملی پدیدآورنده و تکمیل تعهدنامه اصالت اثر و عدم کپی برداری یا ماسازی از بازی‌های رایانه‌ای خارجی و به طور کلی رعایت حقوق مادی و معنوی بازی رایانه‌ای؛

۱-۲-۳- طرح پیشنهادی بسته‌بندی یا نقشک بازی رایانه‌ای (مطابق بند ۶,۴ دستور العمل صدور مجوز فعالیت نشر بازی‌های رایانه‌ای)؛
۱-۳-۳- حسب مورد ارائه نسخه قابل اجرای بازی و یا تکمیل پرسشنامه.

۲-۳-۲- برای پروانه انتشار بازی رایانه‌ای پیشنهادی اتاقکی خارجی و نصب و بهره‌برداری آن:

۱-۲-۳- حسب مورد مجوز فعالیت مرتبط؛

۲-۲-۳- کارت ملی برای اشخاص حقیقی یا مدارک ثبتی و کارت ملی مدیرعامل برای اشخاص حقوقی؛

۳-۲-۳- مجوز واردات مرتبط.

۳-۳-۳- برای صدور پروانه انتشار بازی رایانه‌ای خارجی، به جز بازی‌های رایانه‌ای مرقوم در بند ۳-۲ این دستورالعمل:

۱-۳-۳-۳- حسب مورد مدارک مالکیت ناشر بر حقوق مادی بازی رایانه‌ای خارجی مورد درخواست و یا وکالت یا نمایندگی قانونی از ناشر خارجی توسط متقاضی (صرفاً برای انتشار رسمی بازی خارجی که نشر و عرضه تجاری می‌شود یا در ایران سرویس دهی می‌گردد)؛

۲-۳-۳- طرح پیشنهادی بسته‌بندی یا نقشک بازی رایانه‌ای خارجی؛

۳-۳-۳- ارائه نسخه قابل اجرا یا دسترسی به بازی رایانه‌ای خارجی.

تبصره ۵- ناشران بر بستر شبکه (برخط) در زمان دریافت پروانه انتشار بازی رایانه‌ای خارجی باید امکانات برخط بازی رایانه‌ای و درگاه‌های پرداخت و سامانه‌های نشر و عرضه تجاری بازی رایانه‌ای خود را به بنیاد اعلام کنند و در صورتی که پس از دریافت پروانه نیز امکانات، درگاه‌ها یا سامانه‌های جدیدی برای نشر و عرضه تجاری بازی رایانه‌ای مورد استفاده قرار گرفت، بلافاصله بنیاد را از موضوع مطلع کنند.

۴. مرجع صدور مجوز:

پس از ارزیابی و رده‌بندی سنی بازی‌های رایانه‌ای در شورای رده‌بندی، بنیاد با رعایت مقررات این دستورالعمل برای متقاضی واجد شرایط پروانه برای انتشار یک یا چند گونه بازی رایانه‌ای در ایران را صادر می‌کند.

۵. سایر مقررات:

۱-۵-۱- شورای رده‌بندی بازی رایانه‌ای برای اتخاذ تصمیم در مورد تخصیص رده سنی به بازی‌های رایانه‌ای بر اساس نظام ارزیابی و رده‌بندی سنی بازی‌های رایانه‌ای متشکل از اعضای زیر در بنیاد تشکیل می‌شود:

۱-۵-۱-۱- مدیرعامل بنیاد؛ (رییس شورا)؛

۲-۵-۱-۱- معاون نظارت و ارزشیابی بنیاد؛ (نایب رییس شورا)؛

۳-۵-۱-۱- مدیر واحد ارزیابی و رده‌بندی سنی بازی‌های رایانه‌ای بنیاد؛

۴-۵-۱-۱- یک نفر کارشناس امور بازی رایانه‌ای به پیشنهاد مدیرعامل کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان؛

۵-۵-۱-۱- نماینده سازمان تبلیغات اسلامی، به پیشنهاد رییس آن سازمان؛

۶-۵-۱-۱- نماینده مرکز، به پیشنهاد رییس مرکز؛

۷-۵-۱-۱- یک نفر دارنده دانشنامه دکتری روانشناسی به انتخاب هیئت مدیره بنیاد.

تبصره ۵- آیین‌نامه داخلی شورای رده‌بندی بازی رایانه‌ای از جمله ترتیب تشکیل دبیرخانه و نحوه تشکیل جلسات شورای رده‌بندی و حد نصاب رسمیت جلسات، اعتبار مصوبات و ترکیب کمیسیون‌های تخصصی شورا و حدود وظایف و اختیارات آن‌ها در اولین جلسه شورا به تصویب خواهد رسید. شورای رده‌بندی بازی رایانه‌ای می‌تواند اتخاذ تصمیم در مورد تخصیص رده سنی به برخی گونه‌های بازی رایانه‌ای یا برخی تقاضاهای صدور رده سنی برای بازی‌های رایانه‌ای را به کمیسیون‌های تخصصی شورا واگذار کند.

۲-۵- دریافت رده سنی بازی رایانه‌ای یا پروانه انتشار نافعی مسئولیت مدیران شرکت‌ها و مؤسسات نشر، تولید و ویرایش بازی رایانه‌ای و سایر اشخاص دارنده آنها نیست و کلیه اشخاص در چهارچوب قوانین مربوط در مقابل هرگونه تخلف که به واسطه انتشار بازی رایانه‌ای ایشان رخ دهد، مسئولیت دارند.

۳-۵- امکان نشر و عرضه بازی ایرانی برای دارندگان پروانه انتشار به میزان و مدتی است که آن شخص دارای حقوق مالکیت بازی ایرانی است.

۴-۵- پدیدآورنده ایرانی یا تولیدکننده یا ناشر بازی موبایل ایرانی، می‌تواند برای انتشار بازی خود در یکی از سامانه‌های مربوط به عرضه کنندگان مجاز تعهدنامه و پرسش‌نامه ارزیابی و رده بندی سنی بازی‌های رایانه‌ای را تکمیل کنند و برای بازی رایانه‌ای، پیش از انتشار بازی رده بندی سنی اولیه دریافت کنند و سپس بازی موبایل خود را نشر و عرضه کنند.

۵-۵- تأیید رده بندی سنی دریافت شده و اعلام مجاز بودن بازی رایانه ای در شورای رده بندی بازی‌های رایانه‌ای و یا کمیسیون‌های تخصصی آن، به مثابه پروانه انتشار برای تولیدکنندگان و ناشران بازی‌های موبایل ایرانی خواهد بود و اعلام مردود بودن تخصیص رده بندی سنی به بازی موبایل در هر مرحله ای به معنی غیر مجاز بودن ادامه نشر و عرضه آن‌ها است که به صورت برخط نیز قابل مشاهده است.

۶. فرایند:

۱-۶- برای بازی‌های موبایلی ایرانی که از طریق عرضه کنندگان مجاز (مارکت‌ها) منتشر می‌شوند:

۱-۱-۶- ورود به سامانه عرضه کننده و تکمیل فرم‌ها و بارگذاری مدارک لازم موضوع بند ۳ این دستورالعمل؛

۲-۱-۶- تخصیص مکانیزه رده بندی سنی اولیه در سامانه و امکان نشر و عرضه بازی موبایل ایرانی؛

۳-۱-۶- ارزیابی و رده بندی سنی بازی موبایلی ایرانی در شورای رده بندی و اعطای رده بندی سنی نهایی.

۲-۶- برای بازی‌های پیشنهادی ای اتاکی:

۱-۲-۶- ورود به سامانه و تکمیل فرم درخواست؛

۲-۲-۶- حسب مورد بارگذاری مجوز فعالیت؛

۳-۲-۶- بارگذاری کارت ملی متقاضی برای اشخاص حقیقی یا مدارک ثبتی و کارت ملی مدیرعامل در اشخاص حقوقی؛

۴-۲-۶- تکمیل فرم اطلاعات دستگاه و حسب مورد آدرس محل عمومی نصب دستگاه توسط متقاضی؛

۵-۲-۶- بارگذاری مجوز واردات؛

۶-۲-۶- کنترل اطلاعات ارائه شده و ارزیابی و رده بندی اولیه سنی بازی رایانه‌ای؛

۷-۲-۶- صدور موافقتنامه اولیه برای ترخیص تجهیزات از گمرک؛ و

۸-۲-۶- ارزیابی و رده بندی سنی بازی رایانه ای و صدور پروانه انتشار.

۳-۶- برای سایر بازی‌های رایانه ای (کلیه بازی‌ها به غیر از بازی‌های رایانه ای مرقوم در بندهای فوق)؛

۱-۳-۶- ورود به سامانه و تکمیل درخواست و ارائه نسخه قابل اجرای بازی یا دسترسی به بازی رایانه ای و طرح بسته بندی و یا آیکن (نقشک) آن و

حسب مورد تکمیل تعهد نامه اصالت اثر و ارائه مدارک مربوط به رعایت حقوق بازی؛

۲-۳-۶- ارزیابی و رده بندی سنی بازی رایانه ای و صدور پروانه انتشار.

تبصره ۵- زمان تقریبی انجام کلیه فرایندهای فوق در صورت تکمیل بودن مدارک حداکثر ۷ روز کاری است و در صورت رد تخصیص یا تخصیص

رده بندی مشخص به یک بازی رایانه ای، متقاضی می‌تواند ظرف مدت ۱۰ روز اعتراض خود را به عدم تخصیص رده بندی یا سطح بندی آن با ذکر

دلایل و مستندات ثبت و اعلام کند. اعتراض متقاضی مجدداً در اولین جلسه شورای رده بندی مطرح و هرگونه تغییر یا اصلاح رده بندی مستلزم کسب

پنج رأی از اعضای شورای رده بندی است.

۷. در موارد سکوت، ابهام، اجمال یا نقص این دستور العمل، قوانین عمومی کشور در خصوص فعالیت‌های فرهنگی ملاک عمل است. با متخلفان برابر دستور العمل "نظارت و بازرسی و رسیدگی به تخلفات فعالیت‌های نشر بازی‌های رایانه‌ای" مصوب بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای و مقررات موضوعه از جمله مواد ۱ و ۲ "قانون نحوه مجازات اشخاصی که در امور سمعی و بصری فعالیت‌های غیر مجاز می‌نمایند" و بند "ز" فهرست کارگروه (کمیته) تعیین مصادیق مجرمانه دادستانی کل کشور برخورد می‌شود.

۸. این دستور العمل در هشت بند در تاریخ..... به تصویب شورای راهبری توسعه مدیریت وزارت فرهنگ و ارشاد رسید و از این پس کلیه دستورالعمل‌ها و شیوه‌نامه‌های قبلی مرتبط با موضوع این دستورالعمل منسوخ است و صدور پروانه‌های جدید مطابق دستورالعمل حاضر انجام می‌پذیرد.